

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **Ing. R. K.,** zastoupeného Mgr. Romanem Ambrožem, advokátem, Vinohrady 794/45, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 8. 2010, č. j. 41 Cad 174/2009 - 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Romanu Ambrožovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 960 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 19. 9. 2009, č. X, byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek nároku na plný invalidní důchod uvedených v § 38 a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), a pro nesplnění podmínek nároku na částečný invalidní důchod uvedených v § 43 a § 44 odst. 1 a 2 uvedeného zákona a s přihlédnutím k článku 40 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že dne 15. 6. 2007 uplatnil žalobce žádost o invalidní důchod prostřednictvím nositele pojištění v Německu. Vzhledem k tomu, že pro Českou republika nebyla v Příloze V. nařízení Rady

(EHS) č. 1408/71 uznána žádná shoda s předpisy jiných členských států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity ve smyslu článku 40 odst. 4 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71, posouzení zdravotního stavu pro účely plné a částečné invalidity bylo provedeno výhradně podle českých právních předpisů (konkrétně podle § 39 a § 44 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Zlín ze dne 8. 6. 2009 žalobce není plně invalidní ani částečně invalidním. Rovněž nebylo shledáno, že žalobce by byl schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek nebo že mu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně stěžoval obecné životní podmínky. Podle uvedeného posudku poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce pouze o 15 %. Z tohoto důvodu byla žádost o invalidní důchod zamítnuta.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 8. 2010, č. j. 41 Cad 174/2009 - 57, tak, že rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud citoval ust. § 8 odst. 1 písm. a) a § 16 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., ve znění platném k datu vydání napadeného rozhodnutí, podle nichž okresní správy sociálního zabezpečení posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob pro účely sociálního zabezpečení a pro účely poskytnutí dávek a mimořádných výhod podle jiných právních předpisů při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách; za tím účelem posuzují plnou invaliditu a částečnou invaliditu. Na postup při vydání posudků podle § 4 odst. 2 a § 8 odst. 1 - 8 uvedeného zákona se pak použije část 4. správního řádu s uvedenými výjimkami. Dále krajský soud cituje na věc dopadající ustanovení správního řádu, podle nichž na základě názoru krajského soudu žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí nepostupovala, konkrétně nepostupovala podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť pokud jde o posudek o zdravotním stavu žalobce, který byl vypracován lékařem OSSZ ve Zlíně 8. 6. 2009, tento posudek je podle názoru krajského soudu naprosto nepřezkoumatelný, neboť se jedná o posudek nesrozumitelný. Z uvedeného posudku totiž vůbec nevyplývá, proč zásadním zdravotním postižením žalobce je atopická dermatitida a není to jiné z dalších zdravotních postiženích žalobce, proč toto zásadní zdravotní postižení bylo zařazeno v kapitole XIV., v položce 3, pod písm. a), kdy v této položce se jedná o dermatitidu s ohraničenými projevy, stabilizované formy, řídké exacerbace a možný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti je zde uveden v rozmezí 5 - 15 %. Není vůbec zřejmé, proč bylo onemocnění žalobce zařazeno právě v položce 3 pod písm. a) a proč v uvedeném rozpětí byl stanoven pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti právě 15 %.

Dále není vůbec zřejmé, proč zásadním zdravotním postižením u žalobce, který způsobuje největší pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti, nebylo jiné zdravotní postižení, neboť žalobce má vícero zdravotních problémů, jak z posudku vyplývá. Posudek tedy není nijak zdůvodněn v tom smyslu, proč zásadním zdravotním problémem žalobce je atopická dermatitida a proč byla hodnocena tak, jak je v posudku lékaře OSSZ uvedeno, když z podkladu lékařů z Německa vyplývá, že žalobce má sníženou celkovou výkonnost a může pracovat méně než 6 hodin denně. Podle názoru krajského soudu takovýto posudek nemůže být podkladem pro vydání rozhodnutí žalované, neboť nebylo postupováno podle § 3 správního řádu. Krajský soud dále odkázal

na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně citoval jedno rozhodnutí uvedeného soudu bez jeho bližšího označení, podle něhož i v řízení o dávce důchodového pojištění před Českou správou sociálního zabezpečení se uplatní správní řád (§ 108 zákona č. 582/1991 Sb.), a to včetně povinnosti zjistit řádně skutkový stav (§ 3 správního řádu z roku 2004). Krajský soud uzavřel, že žalovaná takto nepostupovala, její rozhodnutí je nepřezkoumatelné, trpí zásadními vadami, když podkladový posudek je posudek vadný, neboť se jedná o posudek nesrozumitelný a posudek, který nevycházel z řádně zjištěného skutkového stavu. Krajský soud proto rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - dále jen „s. ř. s.").

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Poukázala na to, že žalobce uplatnil žádost o dávku důchodového pojištění podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a domáhal se jejího přiznání. Pro posouzení nároku na takovou dávku je tedy nezbytné lékařské vyšetření. Lékař OSSZ ve Zlíně měl ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. a dále podle článku 40 nařízení Rady 1408/71 (EHS) v předmětné věci posoudit, zdali dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav účastníka odpovídá plné či částečné invaliditě podle českých právních předpisů platných do 31. 12. 2009. Jestliže měl lékař OSSZ ve Zlíně k tomuto úkonu k dispozici toliko lékařské podklady téměř 13 let staré a to pouze proto, že žalobce nedodal aktuální lékařské nálezy a ani se nepodrobil lékařskému vyšetření, ať už na území Německa či České republiky, pak žalobce svým jednáním neumožnil správnímu orgánu dostatečné zjištění skutkového stavu a stěžovatelka je přesvědčena, že žalobcem způsobená situace nemůže být dána stěžovatelce k tíži. Žalobce sice již v žalobě navrhoval vystavení posudku „skrze lékaře na území JAR", ale jak stěžovatelka uvedla ve svém vyjádření ze dne 28. 12. 2009, mezi Českou republikou a Jihoafrickou republikou není uzavřená žádna mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení, v jejímž rámci by bylo možno řešit situaci žalobce. To však rovněž vypovídá, že žalobce si v době podání žádosti o invalidní důchod byl zcela vědom toho, jaké procesní nároky si takové řízení vyžaduje, přesto se jím nepodřídil. Vzhledem k uvedenému je žalovaná přesvědčena, že dostála správnímu řízení a toto ukončila vydáním napadeného rozhodnutí na podkladě v rámci daných možností maximálně zjištěným skutkovým stavem. Žalovaná proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobce zejména uvedl, že tvrzení žalované, která uvádí, že žalobce svým jednáním neumožnil správnímu orgánu dostatečné zjištění skutkového stavu, což jí nemůže být dáno k tíži, považuje žalobce za zjevně irelevantní, neboť tato skutečnost nebyla rozhodující pro vydání rozsudku krajského soudu. Přes uvedenou skutečnost byl posudkový lékař, který posudek vypracovával, povinen odůvodnit posudek takovým způsobem, který by bylo možné přezkoumat kompetentním orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, tedy posudkovou komisí. S ohledem na skutečnost, že krajský soud rozhodl zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který opakovaně uvedl, že neúplné a nepřesvědčivé posouzení zdravotního stavu, jímž účastník řízení o kasační stížnosti trpěl ke dni vydávání přezkoumávaného rozhodnutí, k němuž došlo z důvodu, že nebyly vzaty v úvahu všechny odborné nálezy

klinického lékaře či tvrzení posuzovaného, je vadou řízení, která může mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, a tedy i nesprávné posouzení zákonných podmínek, navrhl žalobce, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalované zamítl.

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které žalovaná uplatnila ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Krajský soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti žalobce o invalidní důchod především z toho důvodu, že posudek o zdravotním stavu žalobce, který byl vypracován lékařem OSSZ ve Zlíně nezdůvodňuje, proč zásadním zdravotním problémem žalobce je atopická dermatitida a nikoliv některé z dalších zdravotních postiženích žalobce a proč v důsledku atopické dermatitidy byl stanoven pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce právě 15 %, zvláště když z podkladů lékařů z Německa vyplývá, že žalobce má sníženou celkovou výkonnost a může pracovat méně než 6 hodin denně. Nejvyšší správní soud se s ohledem na vadu podkladového posudku plně ztotožnil se závěrem krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované, což správně vedlo krajský soud ke zrušení napadeného rozhodnutí pro vady řízení. Ostatně, jak na to poukázal i žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti, stížnostní námitky žalované nesměřují proti důvodům, které krajský soud vedly ke zrušení rozhodnutí žalované, ale je poukazováno na to, že žalobce svým jednáním neumožnil správnímu orgánu dostatečné zjištění skutkového stavu. Lze sice souhlasit s tím, že pozice žalované při zjišťování zdravotního stavu žalobce je ztížená, protože žalobce se zdržuje na území Jihoafrické republiky, kde nelze provést vyšetření jeho zdravotního stavu pro neexistenci příslušné mezinárodní smlouvy mezi Českou republikou a Jihoafrickou republikou, a sám žalobce nezaslal žádné lékařské zprávy o svém aktuálním zdravotním stavu, žalovaná však nevyužila všechny možnosti dané jí zákonem. V daném případě přichází v úvahu postup podle § 16a odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož orgán sociálního zabezpečení příslušný k posouzení zdravotního stavu je oprávněn vyzvat posuzovanou fyzickou osobu, aby se mimo jiné podrobila vyšetření svého zdravotního stavu lékařem plnícím úkoly příslušného orgánu sociálního zabezpečení, popřípadě, jde-li o posuzování podle § 8 odst. 1 uvedeného zákona lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení, případně předložila zdravotnickému zařízení uvedenému ve výzvě lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které jí byly vydány. Pokud by žalobce nevyhověl uvedené výzvě, přicházel by v úvahu postup podle § 83b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož lze řízení přerušit a v případě, že by přerušení řízení trvalo aspoň 12 měsíců, lze řízení zastavit.

Z uvedených důvodů nebyla kasační stížnost shledána důvodnou a Nejvyšší správní soud ji proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Při rozhodování o nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že žalobce, který byl v řízení úspěšný, by měl právo na náhradu nákladů řízení, protože však z obsahu spisu nevyplývá, že by mu v souvislosti s řízením o kasační stížnosti

nějaké náklady vznikly, bylo rozhodnuto, že žalobci se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Krajským soudem ustanovený zástupce žalobce požadoval za zastoupení žalobce v řízení o kasační stížnosti odměnu za jeden úkon právní pomoci za zaslání vyjádření ke kasační stížnosti v částce 500 Kč, jeden režijní paušál ve výši 300 Kč, vše zvýšeno o 20 % DPH. Požadovaná odměna, která je v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, byla ustanovenému zástupci žalobce přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu